

Zaaknummer: Z/24/206230/D-586638

Commissievoorstel

Datum collegevergadering: 28 januari 2025

Datum raadsvergadering: 23 april 2025

Portefeuillehouder : Wethouder
Harm Jan Kuper

Volgnummer :

Korte inhoud

Gemeenten ontvangen driemaal per jaar een circulaire van het Rijk. Met deze circularies worden gemeenten geïnformeerd over de omvang van de verdeling van de gemeentefondsuitkering. Nu ligt voor de decembercirculaire 2024. De raad wordt voorgesteld besluiten te nemen over de mutaties als gevolg van deze circulaire.

Onderwerp

Decembercirculaire gemeentefonds 2024

Voorgesteld besluit

Uw raad wordt voorgesteld:

- onderstaande financiële gevolgen van de decembercirculaire 2024 ten opzichte van de septembercirculaire 2024 voor kennisgeving aan te nemen:
 - De positieve bijstelling van de algemene uitkering 2022 van het gemeentefonds ad € 73.166 en de verantwoording hiervan bij de jaarrekening 2024.
 - De positieve bijstelling van de algemene uitkering 2024 van het gemeentefonds ad € 266.137 en de verantwoording hiervan bij de jaarrekening 2024.
 - Het nog in te zetten deel van de in de decembercirculaire 2024 ontvangen gelden voor taakmutaties 2024, in de jaarrekening 2024, via resultaatbestemming, overhevelen naar 2025.
- de financiële gevolgen voor de begrotingsjaren 2025 t/m 2028 van de decembercirculaire 2024 ten opzichte van de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds als volgt te verwerken in de begroting 2025 en bijbehorende meerjarenraming:

		2025	2026	2027	2028
	Gemeentefonds decembercirculaire 2024	77.591.272	73.921.095	73.762.426	73.894.534
	Gemeentefonds septembercirculaire 2024	77.483.914	73.821.719	73.541.140	73.590.312
2.1	<i>Te verhogen baten gemeentefonds</i>	107.358	99.376	221.286	304.222
2.2	<i>Verwerking saldo decembercirculaire 2024:</i>				
	Toe te voegen aan het begrotingsresultaat	107.358	99.376		
	In te zetten voor volumeontwikkeling lonen			221.286	304.222

Inleiding

Gemeenten krijgen geld van de Rijksoverheid in de vorm van het gemeentefonds. Hiermee betalen zij een deel van hun uitgaven. Hoeveel geld gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van een aantal kenmerken zoals aantal inwoners, oppervlakte, aantal uitkeringsgerechtigden et cetera. Gemeenten ontvangen driemaal per jaar een circulaire van het Rijk. Dit is de derde gemeentefonds circulaire van 2024, gebaseerd op de Najaarsnota van het rijk. De decembercirculaire is geen bijstelmoment voor het accres (= groei gemeentefonds). Het karakter van de circulaire is vooral het afwikkelen van de laatste zaken van het uitkeringsjaar 2024. Dit jaar zijn er geen beleidswijzigingen voor de jaren na 2024.

Beoogd effect - wat willen we bereiken?

Actueel inzicht in de financiële positie van de gemeente Westerwolde.

Taakmutaties jaar 2024

De algemene uitkering van het gemeentefonds is voor het jaar 2024 positief bijgesteld met € 266.137. Hiervan is € 145.805 beschikbaar gesteld voor taakmutaties in de vorm van decentralisatie uitkeringen. Na taakmutaties resteert een voordelig saldo van € 120.332. De taakmutaties betreffen:

• Register Externe Veiligheidsrisico's	€ 10.000
• Spreidingswet	€ 31.544
• Meerkosten Oekraïne sociaal domein zorg en ondersteuning	€ 69.461
• Implementatie, toezicht en handhaving Wet maximering huurprijsverhoging geliberaliseerde huurovereenkomsten	€ 2.230
• Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven	€ 32.570
	<u>€ 145.805</u>

Register Externe Veiligheidsrisico's 2024 € 10.000

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is met medeoverheden verantwoordelijk voor het beheer van het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Onderdeel hiervan is dat alle gemeenten de juiste data moeten aanleveren in het REV. Alle gemeenten in Nederland ontvangen eenmalig € 10.000 voor de te verrichten werkzaamheden.

Spreidingswet 2024 € 31.544

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken voor asielzoekers om zo tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers te komen over gemeenten en provincies. Elke gemeente ontvangt een vast bedrag van € 20.000. Het resterende bedrag is verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per gemeente.

Meerkosten Oekraïne sociaal domein zorg en ondersteuning 2024 € 69.461

De Oekraïense vluchtelingen maken gebruik van zorg en ondersteuning vanuit de WMO en Jeugdwet, de jeugdgezondheidszorg, het rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek.

Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot dat dit niet kan worden beschouwd als onderdeel van de gebruikelijke fluctuaties op gemeentelijk niveau. Daarom ontvangen de betreffende gemeenten een compensatie. De compensatie is gebaseerd op het werkelijk aantal opgevangen Oekraïense ontheemden per gemeente in 2024 en de gemiddelde gemeentelijke zorgkosten per Oekraïense ontheemde in 2024.

Implementatie, toezicht en handhaving Wet maximering huurprijsverhoging geliberaliseerde huurovereenkomsten 2024 € 2.230

Voor de implementatie van de Wet (1-7-2024) maximering huurprijsverhoging geliberaliseerde huurovereenkomsten en de daaruit volgende toezicht- en handhavingskosten zijn middelen beschikbaar gesteld. Deze Wet loopt tot 1 mei 2029. De middelen voor de periode 2025-2029 volgen naar verwachting in de meicirculaire 2025.

Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven 2024 € 32.570

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de uitvoering van de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties voor stikstofreductie (Lbv) en Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus). Het gaat om gesprekken met veehouders over de toekomst van hun bedrijf, vergunningen wijzigen of intrekken, omgevingsplannen wijzigen, en toezicht en handhaving. De gemeenten ontvangen hiervoor een tegemoetkoming die bestaat uit twee delen.

- een eerste bedrag van € 7.000 wanneer de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een positieve beschikking voor Lbv of Lbv-plus stuurt naar de veehouder;
- een tweede bedrag van € 20.000 wanneer de RVO de getekende overeenkomst van de veehouder heeft ontvangen.

De tegemoetkoming is dus in totaal € 27.000 per deelnemende veehouderijlocatie. Een deel van de tegemoetkoming wordt overgeboekt naar het btw-compensatiefonds (BCF). Gemeenten kunnen bij het BCF de betaalde BTW voor de uitvoeringskosten van deze regeling terugvragen.

Door de late publicatie van de decembercirculaire 2024 is het (deels) niet mogelijk om in 2024 nog uitgaven te doen voor de taakmutaties (€ 145.805) zoals hierboven genoemd. Bij de jaarrekening 2024 zal per taakmutatie worden bepaald welk deel in 2025 nog zal worden ingezet voor dit doel. Het nog in te zetten deel van deze taakmutaties zal, via resultaatbestemming bij de jaarrekening 2024, worden overgeheveld naar 2025.

Toelichting saldo decembercirculaire 2024

Het saldo van de decembercirculaire 2024 kan in hoofdlijnen worden verklaard door:

		2024		2025		2026		2027		2028	
Volume accres (= groei volume gemeentefonds)	A			95.000		133.000		230.000		323.000	
Ov. ontwikkelingen accres				47.000							
Suppletie uitkering lage inkomens	B	233.000									
Hoeveelheidsverschillen	C	-229.000		-35.000		-34.000		-9.000		-19.000	
Overig		116.000									
Saldo		120.000	V	107.000	V	99.000	V	221.000	V	304.000	V

Ad A

Het volume accres is vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Afgelopen zomer heeft het CBS de ontwikkeling van het bbp 2015-2023 opwaarts bijgesteld. Deze opwaartse bijstelling is echter niet meegenomen in de Miljoenennota 2024, waardoor bij de septembercirculaire 2024 het volume accres te laag is berekend. Dit is in deze circulaire gecorrigeerd.

Ad B

Voor de uitkeringsjaren 2023 en 2024 is de maatstaf Huishoudens met een laag inkomen met drempel in overeenstemming gebracht met de definitie van deze maatstaf zoals vastgesteld bij de invoering van het model per 2023. Dat wil zeggen dat zowel huishoudens met een laag inkomen als de drempel (aantal woonruimten) nu op t-1 is gebaseerd. Het ministerie kon dit voor de jaren 2023 en 2024 technisch niet verwerken op de individuele betaalspecificaties gemeentefonds van gemeenten. Uit praktische overwegingen is dit gecorrigeerd met een suppletie-uitkering lage inkomens.

Het aantal huishoudens met laag inkomen is vanaf het jaar 2023 nog niet definitief. De actualisatie zal plaatsvinden in de meicirculaire 2025. Dit kan gevolgen hebben voor de hoogte van de suppletie uitkering lage inkomens.

Ad C

De hoeveelheidsverschillen bestaan hoofdzakelijk uit bijgestelde aantallen voor WOZ-waarden, bijstandsontvangers (meerjarig) en loonkostensubsidie. De maatstaf bijstandsontvangers is gebaseerd op een driejaars historisch gemiddelde en heeft hierdoor ook meerjarige gevolgen.

Argumenten

De volgende argumenten dienen ter onderbouwing van bovengenoemd, op de decembercirculaire 2024 gebaseerd, financieel voorstel. Indien nodig is het voorstelnummer voorzien van één of meerdere argumenten.

2.2 Voorstel verwerking saldo decembercirculaire 2024

		Verwerking saldo:	
	Saldo december circulaire 2024	Toevoegen aan het begrotingsresultaat	Inzetten voor volume ontwikkeling lonen
2025	107.358 V	107.358	
2026	99.376 V	99.376	
2027	221.286 V		221.286
2028	304.222 V		304.222

Voorgesteld wordt om de saldi van 2025 en 2026 toe te voegen aan het begrotingsresultaat.

Als toelichting op de voorgestelde verwerking van het saldo voor 2027 en 2028 het volgende.

Het Rijk raamt voor alle jaren de algemene uitkering van het gemeentefonds in lopende prijzen van het betreffende jaar. De gemeente Westerwolde raamt alleen het nieuwe begrotingsjaar in lopende prijzen (nu 2025) en de jaren erna in constante prijzen. De omrekening van lopende prijzen naar constante prijzen wordt gedaan op basis van de index bruto binnenlands product. Dit is de index waarop het LPO (loon prijs ontwikkeling)-accres in het gemeentefonds wordt berekend. In deze index wordt geen rekening gehouden met het volumedeel van de lonen (bijv. meer fte's zorgmedewerkers door toenemende vraag jeugdzorg). De gecombineerde index lonen en prijzen houdt hier wel rekening mee. De beide indexen lopen vanaf 2027 sterk uiteen. Om in 2027 voldoende middelen beschikbaar te hebben voor volumeontwikkeling van lonen zal ongeveer € 400.000 extra gereserveerd moeten worden. Dit loopt vanaf 2028 verder op. Bij de septembercirculaire 2024 is voor het jaar 2027 al € 69.269 gereserveerd.

Voorgesteld wordt om de saldi van 2027 en 2028 in te zetten voor volumeontwikkeling lonen.

Het saldo van de begroting 2025 met bijbehorende meerjarenraming bedraagt na verwerking van de decembercirculaire 2024:

	Saldo begroting 2025 e.v.	Toevoeging vanuit decembercirculaire 2024	Saldo begroting 2025 e.v. na verwerking decembercirculaire 2024
2025	255.502 V	107.358 V	362.860 V
2026	477.773 N	99.376 V	378.397 N
2027	90.921 V		90.921 V
2028	33.498 N		33.498 N

Financiën

De financiële gevolgen van de decembercirculaire 2024 zijn toegelicht in bovenstaande onderdelen.

Sellingen, 28 januari 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Westerwolde,

Harby Scheper
gemeentesecretaris

Jaap Velema
burgemeester

Nummer [nummer raadsvergadering]

De raad van de gemeente Westerwolde;

Gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders d.d. 28 januari 2025

gelet op de financiële verhoudingswet

b e s l u i t :

1. onderstaande financiële gevolgen van de decembercirculaire 2024 ten opzichte van de septembercirculaire 2024 voor kennisgeving aannemen:
 - De positieve bijstelling van de algemene uitkering 2022 van het gemeentefonds ad € 73.166 en de verantwoording hiervan bij de jaarrekening 2024.
 - De positieve bijstelling van de algemene uitkering 2024 van het gemeentefonds ad € 266.137 en de verantwoording hiervan bij de jaarrekening 2024.
 - Het nog in te zetten deel van de in de decembercirculaire 2024 ontvangen gelden voor taakmutaties 2024, in de jaarrekening 2024, via resultaatbestemming, overhevelen naar 2025.
2. de financiële gevolgen voor de begrotingsjaren 2025 t/m 2028 van de decembercirculaire 2024 ten opzichte van de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds als volgt verwerken in de begroting 2025 en bijbehorende meerjarenraming:

		2025	2026	2027	2028
	Gemeentefonds decembercirculaire 2024	77.591.272	73.921.095	73.762.426	73.894.534
	Gemeentefonds septembercirculaire 2024	77.483.914	73.821.719	73.541.140	73.590.312
2.1	<i>Te verhogen baten gemeentefonds</i>	107.358	99.376	221.286	304.222
2.2	<i>Verwerking saldo decembercirculaire 2024:</i>				
	Toe te voegen aan het begrotingsresultaat	107.358	99.376		
	In te zetten voor volumeontwikkeling lonen			221.286	304.222

Dit is besloten in de openbare vergadering van 23 april 2025.

Namens de raad,

Patrick Dave Nap
raadsgriffier

Jaap Velema
voorzitter